

VENDIM
Nr. 533, datë 25.7.2019

**PËR MIRATIMIN E KUSHTEVE DHE TË PROCEDURAVE PËR VENDOSJEN
E DETYRIMIT TË SHËRBIMIT PUBLIK, QË DO TË ZBATOHEN NDAJ TË
LICENCUARVE NË SEKTORIN E GAZIT NATYROR, TË CILËT USHTROJNË
AKTIVITETIN E TRANSMETIMIT, TË SHPËRNDARJES DHE FURNIZIMIT ME
GAZ NATYROR**

Në mbështetje të nenit 100 të Kushtetutës dhe të neneve 89, pika 2, e 92, të ligjit nr. 102/2015 “Për sektorin e gazit natyror”, të ndryshuar, me propozimin e ministrit të Infrastrukturës dhe Energjisë, Këshilli i Ministrave

VENDOSI:

I. DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

1. Qëllimi

1.1 Qëllimi i këtij vendimi është të përcaktojë kushtet dhe procedurat për vendosjen nga ERE-ja të detyrimit të shërbimit publik, që zbatohet për të licencuarit në sektorin e gazit natyror, të cilët ushtrojnë aktivitetin e transmetimit, të shpërndarjes dhe furnizimit me gaz natyror të klientëve të vegjël, përfshirë klientët familjarë.

1.2 Ky vendim është hartuar në përputhje me ligjin nr. 102/2015 “Për sektorin e gazit natyror”, të ndryshuar, duke garantuar që shoqëritë e gazit natyror të veprojnë në përputhje me parimet e këtij ligji, me qëllim arritjen e një tregu konkurrues, të sigurt e të qëndrueshëm, të gazit natyror, nga pikëpamja mjedisore, pa qenë të diskriminuar në të drejtat dhe detyrimet e tyre.

2. Objekti

2.1 Detyrimi i shërbimit publik ndaj të licencuarve në sektorin e gazit natyror vendoset duke marrë në konsideratë interesin publik në ushtrimin e këtij aktiviteti, për kushtet që lidhen me:

- a) mbrojtjen e shëndetit, të jetës dhe pronës së njerëzve;
- b) sigurinë e furnizimit;
- c) cilësinë e shërbimit;
- ç) tarifat për kryerjen e një detyrimi të shërbimit publik;
- d) mbrojtjen e mjedisit;
- dh) mbrojtjen e konkurrencës;
- e) burimet e rinovueshme të energjisë;
- ë) eficiencën e energjisë;
- f) çdo rrethanë tjetër që ndikon në interesin publik;
- g) ndryshimet klimaterike;
- gj) përdorimin e burimeve vendase të gazit natyror.

2.2. Detyrimet specifike të shërbimit publik të një të licencuari në kryerjen e ndonjë prej aktiviteteve të gazit natyror, të përmendura në nënpikën 1.1, të pikës 1, të këtij vendimi, vendosen nga ERE-ja.

2.3. Çdo detyrim i shërbimit publik, i vendosur nga ERE-ja, do të përfshihet brenda 1 (një) muaji në termat dhe kushtet e licencës së të licencuarit, në përputhje me procedurat e përcaktuara në rregulloren përkatëse të kushteve të licencimit, të miratuar nga ERE-ja.

2.4. Të licencuarit, licencat e të cilëve përfshijnë detyrimet e shërbimit publik, duhet të marrin të gjitha masat, në mënyrë që të përmbushin detyrimet e shërbimit publik në përputhje me këtë vendim dhe vendimin përkatës të ERE-s.

3. Përkufizimet

3.1 Çdo term i përdorur në këtë vendim ka të njëjtin kuptim me përkufizimet e termave të dhënë në ligjin nr. 102/2015 “Për sektorin e gazit natyror”, të ndryshuar.

3.2 Në këtë vendim, fjalët: “I licencuari përkatës” nënkuptojnë një të licencuar që kryen aktivitetet e transmetimit, të shpërndarjes ose furnizimit të gazit natyror.

4. Kushtet për vendosjen e detyrimit të shërbimit publik

4.1 Detyrimi i shërbimit publik ndaj një të licencuari vendoset nga ERE-ja, në përputhje me legjislacionin në fuqi, në mënyrë transparente, jodiskriminuese dhe lehtësisht të verifikueshme, duke garantuar barazinë e aksesit për shoqëritë e gazit natyror të vendeve anëtare të BE-së, ose palë kontraktuese të Komunitetit të Energjisë, për klientët vendas dhe duke mos penguar hapjen e tregut të gazit natyror dhe të drejtën e furnizuesve të tjerë të gazit natyror për të furnizuar klientët në Republikën e Shqipërisë.

4.2 ERE-ja duhet të argumentojë që vendosja e detyrimit publik është e domosdoshme, jo kufizuese dhe proporcionale.

4.3 Detyrimi i shërbimit publik, për të licencuarin, vendoset duke vlerësuar kapacitetin teknik, financiar dhe organizativ të tij dhe duhet të marrë në konsideratë nëse i njëjti i licencuar po ofron shërbimin publik në të njëjtën zonë, ose për një kategori konsumatorësh në momentin e vendosjes së këtij detyrimi.

4.4 Vendimi, për vendosjen e detyrimit të shërbimit publik, duhet:

- a) të përcaktojë qartë detyrimet që ka i licencuari;
- b) të përcaktojë qartë të licencuarit e gazit natyror, të cilëve u është vendosur detyrimi i shërbimit publik, kur ky detyrim vendoset mbi një ose më shumë subjekte të licencuara, që ushtrojnë aktivitet në sektorin e gazit natyror;
- c) të specifikojë natyrën e të drejtave ekskluzive ose të veçanta të caktuara për të licencuarin, duke arsyetuar se pse ato janë të nevojshme;
- ç) të përcaktojë kategorinë e klientëve, territorin dhe periudhën për të cilët është vendosur detyrimi i shërbimit publik;
- d) të shoqërohet me një efekt vlerësimi në lidhje me tregun, cilësinë e furnizimit dhe qëndrueshmërinë;
- dh) të identifikojë kostot e të licencuarit, ndaj të cilit do të vendoset detyrimi i shërbimit publik;
- e) të përcaktojë një mekanizëm transparent dhe jodiskriminues për mënyrën se si do të mbulohen kostot, nëse kostot nuk mbulohen nga tarifa përkatëse;
- ë) të bëjë të qartë financimin dhe kriteret për llogaritjen e mbulimit financiar që do të përfitojnë të licencuarit, subjekte të këtij shërbimi publik.

4.5. Në rast vendosjeje të detyrimit të shërbimit publik ndaj një të licencuari, të cilit i shkaktohen kosto shtesë, që nuk janë përfshirë në tarifën e përcaktuar nga ERE-ja, i licencuari do të kompensohet financiarisht apo në formë të tjera të rimbursimit dhe të të drejtave ekskluzive, në përputhje me përcaktimet e pikave 9 e 10, të nenit 89, të ligjit nr. 102/2015 “Për sektorin e gazit natyror”, të ndryshuar.

Shpërndarja e kostove shtesë të detyrimeve të shërbimit publik, të shkaktuara ndaj një të licencuari, të vëna në bazë të këtij neni, do të vendoset nga ERE-ja për klientët fundorë, në një mënyrë jodiskriminuese dhe transparente.

Çdo kompensim për të licencuarin, për përmbushjen e detyrimit të ofrimit të shërbimit publik, duhet të njoftohet dhe të marrë miratimin paraprak nga Komisioni i Ndihmës Shtetërore, në përputhje me legjislacionin për ndihmën shtetërore.

4.6. Shpërndarja e këtyre kostove dhe procesi për trajtimin, ndarjen, mbulimin dhe pagesat e tarifave të kërkuara, do të përcaktohet sipas rregullave dhe procedurave të ERE-s.

4.7. I licencuari ka detyrimin e shërbimit publik për sigurimin e shpërndarjes/furnizimit të gazit natyror në një zonë, kur kërkohet nga rregulloret e miratuara nga ERE-ja, sipas ligjit nr. 102/2015 “Për sektorin e gazit natyror”, të ndryshuar, si dhe duke iu referuar zonave, të cilat janë pjesë e planit rregullues, të miratuar sipas legjislacionit për planifikimin dhe zhvillimin e territorit.

II. DISPOZITA TË VEÇANTA PËR DETYRIMIN E SHËRBIMIT PUBLIK

5. Detyrimi i shërbimit publik të furnizimit

5.1 Shërbimi publik i furnizimit siguron të drejtën e furnizimit me gaz natyror për një kategori të caktuar të klientëve, brenda territorit të Republikës së Shqipërisë, në mënyrë proporcionale, qartësisht të krahasueshme, transparente dhe me çmime jodiskriminuese.

5.2 Rregullat operationale për furnizuesit, që kryejnë furnizimin e gazit natyror si një detyrim të shërbimit publik, përcaktohen dhe miratohen nga ERE-ja.

5.3 Klientët familjarë dhe klientët e vegjël jofamiljarë kanë të drejtë të furnizohen me gaz natyror nga furnizuesi që është ngarkuar me detyrimin e shërbimit publik.

Detyrimi i shërbimit publik të furnizimit vendoset në mënyrë që klientët të furnizohen me gaz natyror nga furnizuesi i shërbimit publik, me çmime të rregulluara, që miratohen nga ERE.

6. Çmimi i rregulluar për furnizimin e klientëve fundorë nga furnizuesi i ngarkuar me detyrimin e shërbimit publik të furnizimit

6.1 Furnizuesi, i ngarkuar me detyrimin e shërbimit publik të furnizimit, është i detyruar të furnizojë klientët e gazit natyror sipas përcaktimeve të pikës 5, të këtij vendimi, me çmime të rregulluara, në të gjithë territorin e Shqipërisë, në përputhje me këtë vendim.

6.2 Çmimet e rregulluara për shërbimin publik të furnizimit, sipas nënpikës 6.1, të kësaj pike, që miratohen nga ERE-ja në përputhje me nenin 92, të ligjit nr. 102/2015, duhet të pasqyrojnë kostot e arsyeshme të shërbimit.

6.3 Tarifa e furnizimit, sipas kësaj pike, duhet të mbulojë kostot reale të furnizimit me gaz natyror, duke përfshirë investimet e nevojshme kapitale dhe kostot e importeve të gazit, kostot e shërbimeve të transmetimit, shpërndarjes dhe furnizimit, përfshirë një normë të caktuar të borxheve të këqija.

7. Klientët në nevojë

7.1 Klientët familjarë, që kanë fituar statusin e klientëve në nevojë, në përputhje me kushtet e përcaktuara në nenin 97, të ligjit nr. 102/2015, kanë të drejtën e përfitimit të shërbimit publik të furnizimit sipas kushteve të veçanta të furnizimit, të cilat miratohen nga ERE.

7.2 Të gjitha shpenzimet e bëra nga furnizuesi në lidhje me kushtet e veçanta të furnizimit për këtë kategori klientësh, gjatë një viti, të përcaktuar në nënpikën 7.1, të kësaj pike, mbulohen nga tarifat e atij viti. Në vitin pasardhës mund të bëhet rregullimi i të ardhurave në varësi të performancës së vitit të mëparshëm.

8. Detyrimi për lidhjen në rrjet

8.1 Operatori i Sistemit të Shpërndarjes është i detyruar të përmirësojë dhe të zgjerojë sistemin e shpërndarjes, me qëllim sigurimin e lidhjes së çdo klienti fundor, i cili nuk është i lidhur në sistemin e shpërndarjes, nën termat, kushtet dhe tarifat e vendosura nga ERE-ja.

8.2 Pavarësisht nga detyrimi i përcaktuar në nënpikën 8.1, të kësaj pike, Operatori/ët i Sistemit të Shpërndarjes nuk do të ketë detyrimin për të ndërtuar apo zgjeruar sistemin e shpërndarjes në një zonë, në të cilën nuk ka ekzistuar rrjet para vendosjes së këtij detyrimi të shërbimit publik, përveç kur kërkohet nga rregulloret e miratuara nga ERE, sipas ligjit nr. 102/2015, si dhe për zonat, të cilat janë pjesë e një plani territorial, kombëtar ose lokal, të miratuar në përputhje me parashikimet e legjislacionit specifik për planifikimin dhe zhvillimin e territorit.

9. Cilësia e shërbimit

9.1 Standardet e cilësisë së furnizimit, duke përfshirë kërkesat e nevojshme të vazhdimësisë së furnizimit në një nivel të qëndrueshëm të presionit, që duhet të plotësohen nga të licencuarit, të cilët kryejnë aktivitetet e transmetimit, të shpërndarjes dhe furnizimit, duke përfshirë ofruesin e shërbimit publik, të përfshira në rregulloret dhe kodet ekzistuese, do të konsiderohen detyrime të shërbimit publik, të vendosura sipas këtij vendimi.

9.2 Kushtet e cilësisë së furnizimit, të parashikuara në nënpikën 9.1, të kësaj pike, në lidhje me secilin prej të licencuarve, do të miratohen nga ERE-ja, në përputhje me standardet evropiane të shërbimit të furnizimit, duke pasur në konsideratë, por pa u kufizuar në, kërkesat për:

a) sigurimin e shërbimit cilësor të transmetimit të gazit natyror, që lidhet me vazhdimësinë e livrimit dhe cilësinë e gazit natyror që hyn në sistemin e transmetimit dhe ruajtjen e cilësisë së tij deri në daljen nga sistemi;

b) hartimin e një metodologjie për standardet dhe monitorimin e cilësisë së gazit natyror në pikat e hyrjes dhe të daljes të sistemit të transmetimit, si pjesë e Kodit të Rrjetit të Transmetimit, të miratuar nga ERE-ja;

c) monitorimin në vijimësi të cilësisë së gazit të transmetuar dhe dorëzimin pranë ERE-s të raporteve periodike, në përputhje me metodologjinë e aprovuar;

ç) përcaktimin e vendndodhjeve të kontrollit të cilësisë së gazit;

d) marrjen e të gjitha masave për sigurinë e jetës së njeriut dhe parandalimin e aksidenteve të ndryshme, që mund të ndodhin gjatë transmetimit dhe shpërndarjes së gazit natyror.

10. Siguria e furnizimit

10.1 Çdo detyrim i vendosur ndaj një të licencuari që kryen aktivitetin e transmetimit, të shpërndarjes ose furnizimit të gazit natyror në përputhje me rregullat operationale për furnizuesit që kryejnë furnizimin e gazit natyror si një detyrim të shërbimit publik të përcaktuara dhe të miratuara nga ERE-ja, do të konsiderohet detyrim i shërbimit publik dhe do të trajtohet sipas dispozitave të këtij vendimi.

10.2 Çdo investim i bërë nga shoqëria e transmetimit ose shpërndarjes, aksionet e së cilës kontrollohen plotësisht ose pjesërisht nga shteti, për kapacitetet e reja të transmetimit ose shpërndarjes, në funksion të plotësimit të kërkesës së klientëve që përfitojnë nga shërbimi publik i furnizimit, do të trajtohet si një detyrim i shërbimit publik në lidhje me sigurinë e furnizimit. Kostot përkatëse mbulohen nëpërmjet tarifave të miratuara nga ERE-ja, në bazë të një metodologjie që miraton ERE lidhur me përcaktimin dhe llogaritjen e tarifave të përdorimit të rrjetit të transmetimit dhe shpërndarjes së gazit natyror, duke pasur në konsideratë, por pa u kufizuar në, kriteret që kanë të bëjnë me:

a) aplikimin e metodës RoR (*Rate of Return*), që i lejon operatorit të rrjetit të mbulojë kostot e justifikuara;

b) vlerësimin e përcaktimit të kostove të rrjetit, që do të jenë ato aktuale, të amortizimit, të kthimit mbi kapitalin dhe të të ardhurave të zbritshme nga ato të lejuara sipas përcaktimeve përkatëse, që do të bëhen;

c) marrjen në konsideratë nga operatori i rrjetit vetëm të atyre kostove apo komponentëve të tyre që kanë të bëjnë me marrjen nga të tretët të shërbimeve të nevojshme për kryerjen e aktivitetit, njësoj sikur t'i kryente vetë ato, si dhe paraqitjen nga operatori i rrjetit të dokumenteve dhe provave për secilën nga këto kosto;

ç) raportimin pa vonesë të rregullatorit nëse ndodhin shpenzime apo të ardhura të jashtëzakonshme.

11. Rregullat për masat parandaluese dhe të ndërhyrjes në rast aksidenti në transmetimin dhe shpërndarjen e gazit natyror

Me qëllim përcaktimin e masave parandaluese dhe të ndërhyrjes në rast aksidenti që mund të ndodhë gjatë transmetimit dhe shpërndarjes së gazit natyror, ministria përgjegjëse për energjinë miraton një rregullore, në përgatitjen e së cilës merret në konsideratë edhe paketa e rregullave teknike për sektorin e gazit natyror, të cilat janë miratuar me vendimet përkatëse të Këshillit të Ministrave.

III. DISPOZITA TË TJERA DHE TË FUNDIT

12. Monitorimi dhe raportimi

12.1 ERE monitoron zbatimin e detyrimeve të shërbimit publik nga ana e të licencuarve përkatës, sipas këtij vendimi, subjekte të detyrimeve të shërbimit publik, si dhe të termave e kushteve të licencave përkatëse.

12.2 Jo më vonë se data 31 mars e çdo viti, ERE miraton raportin vjetor, të hartuar nga furnizuesi i ngarkuar me detyrimin e shërbimit publik, për veprimtarinë e furnizimit të realizuar si detyrim i shërbimit publik për vitin paraardhës. Ky raport vihet në dispozicion të Këshillit të Ministrave dhe Sekretariatit të Komunitetit të Energjisë.

12.3 Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë dhe ERE informojnë Sekretariatin e Komunitetit të Energjisë, për të gjitha masat e vendosura për përmbushjen e detyrimeve të shërbimit publik, sipas këtij vendimi, ndikimin e tyre të mundshëm në hapjen e tregut të gazit natyror dhe nëse këto masa janë në përputhje me direktivën 2009/73/EC.

12.4 Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë dhe ERE njoftojnë Sekretariatit e Komunitetit të Energjisë periodikisht, të paktën çdo dy vjet, për çdo ndryshim të kushteve për vendosjen e detyrimeve të shërbimit publik të miratuara nga Këshilli i Ministrave.

13. Organi përgjegjës për zbatimin e vendimit

Ngarkohet Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë për zbatimin e këtij vendimi.

Ky vendim hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare.

KRYEMINISTËR
Edi Rama